

[Udenrigsministeren.]

En for alle parter og for Europa tilfredsstillende løsning af det centrale politiske spørgsmål i Europa, Tysklandsspørgsmålet, forudsætter en udvikling i det tyske folk selv. Vi tror, at en sådan udvikling er i gang, og at det vil gøre mere skade end gavn at forsøge ad den her anviste vej at øve indflydelse på det udefra.

Jeg skal tilføje, at det er velkendt, at regeringen er forpligtet af NATO-aftalerne fra 1954.

Regeringen kan, som jeg nævnte til indledning, ikke tiltræde forslaget. I en eventuelt kommende udvalgsbehandling kan der imidlertid, om det ønskes, blive lejlighed til en mere detaljeret drøftelse af tingene.

Ordføreren for forslagsstillerne (Gert Petersen): Socialistisk folkeparti har fremsat dette forslag, fordi vi føler, at problemet omkring Centraleuropa og en centraleuropæisk orden trænger sig på. Det er et problem, der har berøring med Danmark både i kraft af vor beliggenhed, de umiddelbare nabolande, vi har, og i kraft af vor almindelige europæiske interesse. Jeg er derfor glad for, at udenrigsministeren i hvert fald ikke afviste forslaget med den begrundelse, at det var os uvedkommende spørgsmål. Vi kan altså nok blive enige om, at disse spørgsmål i høj grad kommer os ved.

Derimod undrer det mig, at forslaget afvises med henvisning til, at disse problemer skal finde en løsning i en almindelig europæisk sikkerhedsorden. Jeg er ikke uenig i, at den endelige, principielle, langfristede løsning må findes inden for rammerne af en europæisk sikkerhedsorden, og jeg er tilfreds med både denne og den forrige regerings ønske om en europæisk sikkerhedskonference. Men vi kan ikke stille os tilfreds med blot at opstille et mål; vi må også efter fattig evne bidrage til at nå frem til dette mål. Her er det vor opfattelse, at det ikke er noget bidrag blot at forholde sig passiv; man må tværtimod prøve på at skabe betingelserne for en sådan sikkerhedsorden og en forudgående sikkerhedskonference. Som det ligger i øjeblikket, betyder alene problemer som Oder-Neisse grænsen og ikke-ankendelsen af DDR, at enhver tale om en sikkerhedskonference i

Europa i virkeligheden bliver indholdsløs. Man kan ikke forestille sig den, så længe der ikke er gennemført en i hvert fald delvis løsning af disse problemer.

Jeg skal ikke her gå ind på de historiske detaljer i sagen. Jeg bemærkede, at udenrigsministeren henviste til vore forpligtelser i henhold til NATO, og det er da egentlig også den eneste traktatmæssige forpligtelse, jeg tror der er nogen realitet i. Det er et spørgsmål, som vi må tage op til debat, når det er muligt at opsigte NATO-traktaten. Men jeg tror ikke, at den forpligtelse, Danmark indgik i 1954-55 til at anerkende Forbundsrepublikken Tyskland som eneste repræsentant for Tyskland, skulle hindre Danmark i det, som vi har foreslået. Det er i virkeligheden ret beskedent, nemlig for det første, at Danmark giver udtryk for, at Oder-Neisse grænsen efter vores opfattelse bør være den endelige grænse, for det andet, at vi meddeler denne opfattelse til Den tyske Forbundsrepublik, og endelig for det tredje, at Danmark tager foranstaltninger til at normalisere forbindelsen med DDR, først og fremmest igennem oprettelse af konsulær forbindelse og afslutning af handelstraktater på statslig basis.

Nu kan man naturligvis sige, at det sidste, spørgsmålet om DDR, under alle omstændigheder er et vanskeligt spørgsmål, utvivlsomt vanskeligere end Oder-Neisse grænsen, og at her er et problem, hvor man kan støde an mod indgåede aftaler.

Må jeg lige indskyde, at jeg finder det forkert, at man i sin tid har indgået de aftaler; jeg ville hellere se os uden dem. Jeg tager dem som et udtryk for den binding af vor udenrigspolitik, vi har givet os ind under. Men jeg vil da godt indrømme, at disse aftaler eksisterer, og at der endnu ikke er mulighed for at opsigte dem.

Ikke desto mindre er det min opfattelse, at en optagelse af konsulære forbindelser og afslutning af handelsaftaler på statslig basis ikke nødvendigvis ville støde an mod sådanne aftaler, og jeg ville i det mindste anse det for rigtigt, om regeringen — også i betragtning af de udtalelser, som faldt her under den storpolitiske debat, der var et led i finanslovdebatten, og udtalelser, som den højtærede statsminister har fremsat, inden han blev statsminister — inden for NATO over for Den tyske Forbunds-